

Ultreia 31, februari 2014

In deze Ultreia

Van de redactie
Voorjaarsbijeenkomst 15
maart in Gouda
Goedkoop naar de voorjaars-
bijeenkomst?
Agenda ALV op 15 maart
Kies je route
De pelgrimsweg van Vézelay
Informatieavond 'Fietsen naar
Santiago'
Opening reizende
schilderijen-
tentoonstelling *El Camino*
Stichting *Pelgrimswegen &
Voetpaden*
De tocht van 1 pk
Berichten Stichting Pelgrims-
vrienden van Sint Jacob
Camino op Facebook
Legpuzzel Kathedraal
Santiago
Wilt u iets van mij lezen?
Reacties *Terug naar de
Camino*
*De wondere weg naar
Santiago*
*Te voet naar Santiago de
Compostela*
Deel 1 van de *Via Podiensis* is
gereed
Beschrijving deeltraject GR65
Presentatie geheim ggOdh en
Mensen
Colofon

Van de redactie

Foto: O Cebreiro op 11 februari 2014

Van de winter hebben we dit jaar nog niet veel gemerkt. Het voorjaar komt er al weer aan. Tijd om weer plannen te maken voor mooie pelgrimstochten. In deze Ultreia aandacht voor diverse routes.

Als u via de camino Francés wilt lopen of fietsen en de O Cebreiro in uw route heeft, zou ik toch maar even wachten tot de sneeuwplög is uitgerukt. Anders moet u zich door een dikke laag sneeuw heen ploegen.

Hopelijk kunt u de tijd doorbrengen met het lezen van deze Ultreia en heeft u niet het idee dat u zich door de berichten heen moet ploegen.

Veel leesplezier

André Brouwer
hoofdredacteur

Voorjaarsbijeenkomst 15 maart 2014 in Gouda

Wilt u ook graag naar de voorjaarsbijeenkomst? Dat kan, als u zich aanmeldt via de website.

U vindt het formulier op de [Nieuwspagina](#)

Het papieren aanmeldformulier bij de Jacobsstaf komt pas rond 25 februari. Begin maart sluit de aanmeldingstermijn. Dan is het erg kort dag om u aan te melden.

Wij raden u daarom aan u via het formulier op de website aan te melden.

Naast de Algemene Ledenvergadering (ALV) bestaat het programma verder

uit lezingen, workshops, optredens van toneelgroep *Podium*, buitenactiviteiten, een informatiemarkt en voor de inwendige mens een heerlijke tapaslunch.

Aan het eind van de dag worden de pelgrims, die in 2014 de grote reis maken, uitgezwaaid en voorzien van een dagboekje met daarin een door de voorzitter van het genootschap aangebracht stempel van de Sint-Janskerk. Ook het *café Saint-Jacques* zal niet ontbreken.

*Namens de werkgroep Ledenbijeenkomsten en de organiserende regio Rotterdam
Henk van Dam*

Agenda Algemene Ledenvergadering op 15 maart

Gaarne nodigt het bestuur u uit voor de Algemene Ledenvergadering. Deze is gepland van 10.00 - 11.15 uur tijdens de voorjaarsbijeenkomst te Gouda.

Agenda

1. Opening door voorzitter Joost Bol
2. Mededelingen
3. Vaststellen notulen Algemene Ledenvergadering d.d. 2 november 2013
4. Jaarverslag 2013 van het genootschap
5. Financieel overzicht 2013
6. Verslag Financiële commissie
7. Wat ons bezighoudt
8. Stand van zaken Pelgrimsvrienden van Sint Jacob
9. Rondvraag
10. Sluiting

Indien u niet in de gelegenheid bent naar de vergadering te komen, is het ook mogelijk alleen de vergaderstukken te ontvangen (zie aanmeldingsformulier op adresdrager of website).

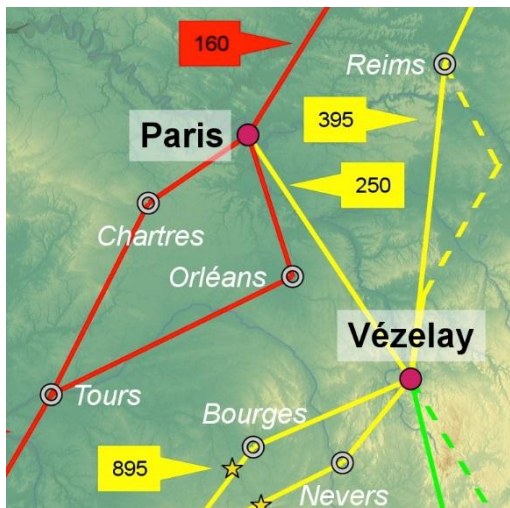
André Brouwer, secretaris

Goedkoop naar de voorjaarsbijeenkoms?

[Een grote drogisterijketen](#) heeft een explosieve op=op-actie. Voor € 13,99 een dagkaart van de NS.

Kies je route

Op de nieuwe [website](#) van het genootschap is via een interactieve kaart veel gedetailleerde informatie te vinden over de vele wegen die naar Santiago leiden. Zoveel informatie dat het misschien toch nog lastig kiezen is.

Stel, u wilt vanuit Nederland naar Santiago lopen of fietsen, wat is dan een 'goede' route? Hoe lang bent u dan onderweg? Wat kost de reis ongeveer? Komt u, bijvoorbeeld in België en Frankrijk, andere pelgrims tegen? Hoe zit het met de overnachtingsmogelijkheden? Wat is een goede tijd om de Pyreneeën over te steken? Is het op de camino in Spanje heel erg druk? Zijn er alternatieven?

Deze en andere vragen hebben we -zo goed en overzichtelijk mogelijk- proberen te beantwoorden. Op basis van onze eigen ervaringen en die van veel andere pelgrims. U vindt het resultaat op onze website onder het kopje 'Kies je route' in drie stappen:

1. de hoofdlijn
2. inzoomen
3. budget en planning

Lees verder: de [inleiding](#), of ga meteen door naar [kies je route](#).

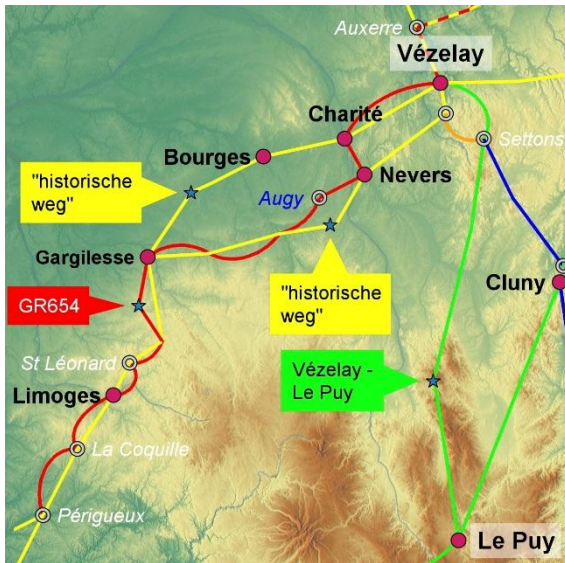
Natuurlijk zijn er ook andere antwoorden mogelijk op diezelfde vragen. Ieder maakt zijn of haar eigen keuzes, gaat zijn of haar eigen weg. We zien dus uit naar uw opmerkingen en suggesties. Daar kan het verhaal alleen maar beter van worden. Mailt u s.v.p naar info@espritduchemin.org.

Goede voorbereiding toegewenst.

Huberta en Arno

Pelgrimsherberg L'Esprit du Chemin, Saint-Jean-Pied-de-Port

De pelgrimsweg van Vézelay

Er is onduidelijkheid over deze route, vooral door gebrek aan actuele, Nederlandstalige informatie. Vandaar dit overzicht en een nieuw initiatief.

Twee hoofdroutes

Er zijn twee gemarkeerde routes van Vézelay richting Saint-Jean-Pied-de-Port: de 'historische weg', beheerd door regionale Jacobsgenootschappen en de GR 654, beheerd door de wandelorganisatie FFRP.

De 'historische weg' heeft: een noordelijke tak, via Bourges en een zuidelijke tak, via Nevers.

De GR 654 volgt eerst -grofweg- de noordelijke tak tot Charité en steekt dan door naar Nevers aan de zuidelijke tak. Daarom en omdat de GR 654, waar mogelijk, de kleine weggetjes opzoekt, is deze 180 kilometer langer dan de 'historische weg'. De GR 654 gaat tot Périgueux. (Voorheen liep de GR 654 door naar Montréal-du-Gers, aan de pelgrimsweg vanaf Le Puy). Na Périgueux gaat de route in principe verder via de 'historische weg'.

Routebeschrijvingen

De GR 654 wordt beschreven in een gids (2013) van de FFRP. Er is een Nederlandse vertaling (2004) van een eerdere versie. Beide zijn verkrijgbaar via de webwinkel.

De 'historische weg' wordt beschreven in een gids (2011) van Monique Chassain, die in het Nederlands is vertaald (verkrijgbaar via de webwinkel). Helaas is haar organisatie uiteengevallen en is haar website met 'laatste wijzigingen' opgeheven. De meest actuele beschrijvingen zijn nu te vinden op de (vooral Franstalige) websites van de regionale Jacobsgenootschappen langs de route.

Dat is lastig...

Daarom maken wij ruim vóór het pelgrimsseizoen 2015 een nieuwe Nederlandstalige gids van de 'historische weg'.

Daarop vooruitlopend zorgen wij, vóór 30 maart a.s., voor actuele, Nederlandstalige informatie over deze route. Wij presenteren dat als aanvulling op de gids van Chassain, via de websites: santiago.nl, santiagoroutes.nl en espritduchemin.org. Dit betekent dat ook de pelgrims die dan op pad zijn, deze informatie kunnen raadplegen.

Heeft u de 'historische weg' in 2013 gelopen en heeft u tips voor de pelgrims die na u komen? Mailt u dan s.v.p naar > info@espritduchemin.org

Wobien Doyer, Klaas Mors, Han Lasance en Arno Cuppen

Informatieavond 'Fietsen naar Santiago'

Bent u van plan naar Santiago te fietsen en spoken bij u ook vele gedachten door het hoofd? Zoekt u houvast, ervaringen en advies?

Voor dromers die op weg gaan, organiseert [Pelgrimwijzer](#) samen met [De Vakantiefietser](#) op 1 april van 20:00 tot 22:00 uur de informatieavond 'Fietsen naar Santiago'. De informatieavond is gratis en vindt plaats in de winkel van *De Vakantiefietser* aan de Westerstraat in Amsterdam.

Pelgrimwijzer is een inspiratieplatform voor fietsers en wandelaars naar Santiago en een initiatief van Pieter-Bas en Ellen de Jong. Samen zijn ze zowel te voet als op de fiets naar Santiago geweest.

In welke periode kan ik het beste gaan?

Ga ik alleen of met een reisgenoot?

Welke route kan ik fietsen?

Aan welk materiaal moet ik denken?

Wat kan ik onderweg tegenkomen?

Hoe organiseer ik de terugreis? Wat als ik weer 'thuis' ben?

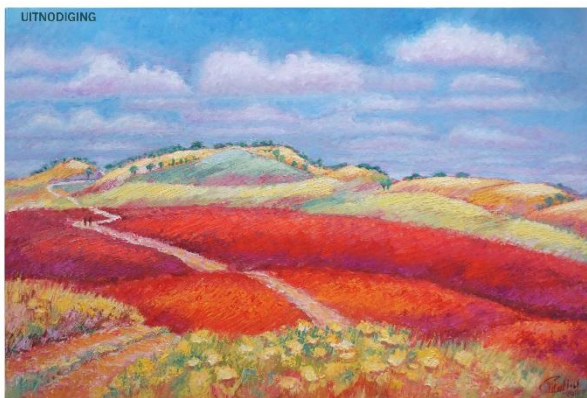
....en nog veel meer komt aan bod.

Het uitgangspunt van deze avond is de uitwisseling van kennis en ervaring van deelnemers onderling en van onszelf, opgedaan tijdens onze wandeltochten naar Santiago en de [fietsreis](#) met onze peuter.

Tijdens de avond hopen we u te inspireren en u het vertrouwen te geven om vooral op pad te gaan! U kunt zich aanmelden bij [De Vakantiefietser](#).

Pieter-Bas de Jong

Opening reizende schilderijtentoonstelling *El Camino*

Titel: Rode Aarde 1. Ruta de la Plata, Spanje 2014. Carina Mathot

De feestelijke opening van *El Camino* van Carina Mathot vindt plaats op zaterdag 8 maart om 17.00 uur in de Sint-Janskerk te Gouda. De expositie wordt geopend door Clemens Sweerman, routemaker en auteur van de bekende *Sint Jacobs fietsroute* over Tours en de oostelijker fietsroute *Langs oude wegen* over Vézelay naar Santiago. De opening wordt muzikaal opgeluisterd door Spanjekenner en flamencodanser Theo Mathot, met improvisaties op Spaanse melodieën gespeeld op de cajon, de vleugel en het grote orgel van de Sint-Janskerk.

Na afloop van het officiële gedeelte bent u van harte welkom voor een hapje en een drankje in het pelgrimscafé *Saint Jacques*.

De expositie *El Camino* is van 4 tot en met 30 maart 2014 in de Sint-Janskerk te bezichtigen.

Openingstijden en locatie

Van maandag tot en met zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur. Adres: Sint-Janskerk, achter de Kerk 16, 2801 JX Gouda.

De tentoonstelling is ook te zien tijdens de voorjaarsbijeenkomst van het genootschap op zaterdag 15 maart. Carina Mathot geeft dan een lezing over *De Camino en de Kunst* en een tekenworkshop *Schetsen Onderweg*.

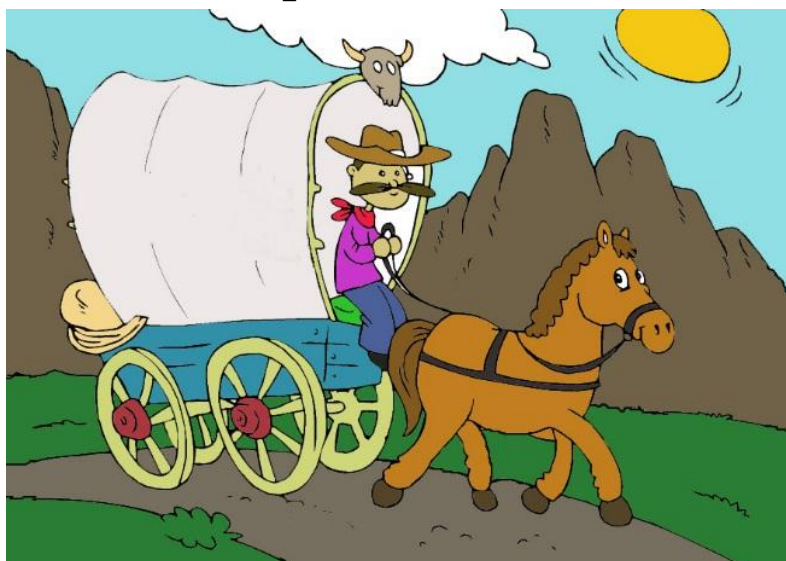
Voor meer informatie:

www.ateliermathot.com

www.sintjan.com

Carina Mathot

De tocht van 1 pk

Marco Tjassing heeft wel een heel bijzondere manier om dit jaar naar Santiago te gaan.

Op 25 juli wil hij vertrekken.

Ook de thuisblijver kan de reis meebeleven. Videobeelden worden integraal online gezet.

Lees meer over dit bijzondere project en de motivatie van Marco op zijn [website](#).

Stichting Pelgrimswegen & Voetpaden

De Stichting *Pelgrimswegen & Voetpaden* organiseert enkele keren per jaar een [groepswandeling](#) naar pelgrimsoorden en andere bijzondere plaatsen in en om Zuid-Limburg. Dit gebeurt bijvoorbeeld wanneer daar een jaarfeest of een gedenkdag van een heilige wordt gevierd.

De routes lopen over rustige wegen en paden, zoveel mogelijk door bossen en open veld. Devotie en een gezellige sfeer gaan hand in hand. Klik [hier](#) als u meer wilt weten over de achtergronden van dit pelgrimeren.

Er zijn korte en langere tochten. Aan de kortere tochten kunnen mensen zonder (of met weinig) wandelervaring goed meedoen. Bij de langere tochten gaan we er vanuit dat u een geoefend wandelaar bent. Klik [hier](#) als u meer wilt weten over de praktische organisatie.

De Stichting brengt elk jaar een programmaproject uit op papier en digitaal. U kunt ook de persberichten ontvangen die vóór elke wandeling worden verspreid. Abonneer u gratis via de [e-mail](#).

Daarnaast zijn er ook nog enkele [publicaties](#) met beschrijvingen van pelgrimswandelingen.

Wij nodigen u uit om ook eens mee te wandelen!

Henk Urlings

Nieuws van de Stichting Pelgrimsvrienden van Sint Jacob

Leden die in het afgelopen jaar hebben gehospitaliseerd, zijn bezig met hun belastingaangifte. De Stichting Pelgrimsvrienden van Sint Jacob verstrekt op haar website en via de betreffende werkgroepen van het Genootschap informatie over hoe de leden hun kosten in mindering kunnen brengen op hun aangifte inkomstenbelasting. Na lang zoeken heeft de Stichting een beheerder gevonden voor de [website](#). Mocht u vragen hebben over de website, iets missen of staat er iets dat niet klopt?

Geef het door via ons e-mailadres info@pelgrimsvrienden.nl en wij zorgen ervoor dat een en ander wordt aangepast.

Binnenkort ontvangt u de Jacobsstaf in uw brievenbus. Wij vestigen graag uw aandacht op het bijgesloten formulier, waarmee u zich kunt opgeven als donateur van de Stichting. Alleen met uw bijdragen kunnen wij onze doelstellingen (stimuleren van wetenschappelijk onderzoek, tot stand brengen van ontmoetingsplaatsen, ondersteunen van mensen met een beperking die willen pelgrimeren en stimuleren van het pelgrimeren voor de jeugd) realiseren.

Als u een bijdrage wilt leveren aan het werk van de Stichting kunt u uw gift storten op rekeningnummer NL88 INGB 0005 9814 93 ten name van Stichting Pelgrimsvrienden van Sint Jacob Almere.

Diedrick Jansen, secretaris Stichting Pelgrimsvrienden van Sint Jacob

De camino op Facebook

Vind je het leuk om met andere pelgrims via Facebook in contact te komen?

De Facebookgroep *Sint Jacobs Route* is op initiatief van één van de leden van het Genootschap eind april 2013 opgericht. Deze Facebookgroep is een soort van platform voor Nederlandstalige aspirant- en ervaren pelgrims. Deze groep is “besloten”, zodat de informatie alleen toegankelijk is voor diegenen die zich erbij hebben aangesloten.

Pelgrims stellen er vragen, geven elkaar informatie, sommige pelgrims die onderweg zijn laten er wat van zich horen en er vinden ontmoetingen plaats (b.v. pelgrims die met elkaar een wandeling plannen of die worden uitgenodigd voor een overnachting op hun camino).

Zie <https://www.facebook.com/groups/SintJacobsRoute>

Tegelijkertijd is de fanpage *Sint Jacobsweg* opgericht dat als een soort van openbaar promotieblaadje fungeert. Zie <https://www.facebook.com/SintJacobsWeg>

Ineke Takken

Legpuzzel Kathedraal Santiago

Voor sommigen is het een hele puzzel om in Santiago te komen. Voor wie van puzzelen thuis houdt, is het ook mogelijk de 1000 stukjes zo aan elkaar te passen dat de kathedraal tevoorschijn komt.

Te bestellen via de [website](#) van de producent, of te koop op de stand van Camino des Pays Bas op de informatiemarkt tijdens de voorjaarsbijeenkomst op 15 maart te Gouda.

Bron: [Facebookpagina Sint Jacobsweg](#)

Wilt u iets van mij lezen?

Jacobus, detail van Christus in de hof van Gelsenane
Worms?, ca. 1440 ABM bh567-570

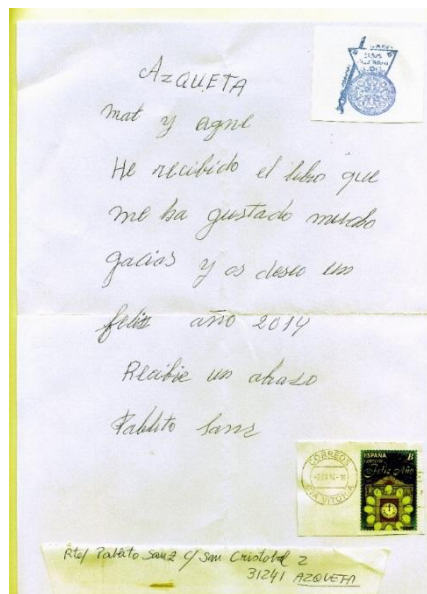
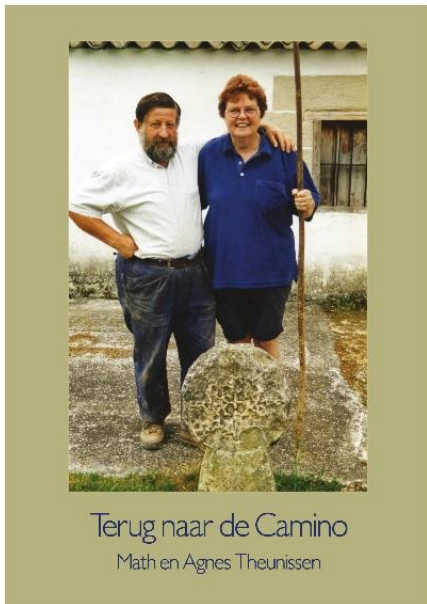
Lezers die zelf ook schrijven, kunnen in deze rubriek hun boek onder de aandacht van de leden van ons Genootschap brengen (het is dus geen recensie van de redactie van *Ultreia*).

Wij stellen het op prijs, indien u een exemplaar van uw boek aan onze bibliotheek schenkt. Gaarne uw boek naar:
Nederlands Genootschap van Sint Jacob
t.av. Bibliotheek
Janskerkhof 28a

Reacties op *Terug naar de Camino* van Math en Agnes Theunissen

In [Ultreia 29](#) beschreven Math en Agnes Theunissen hun voetreis van Le Puy naar Santiago

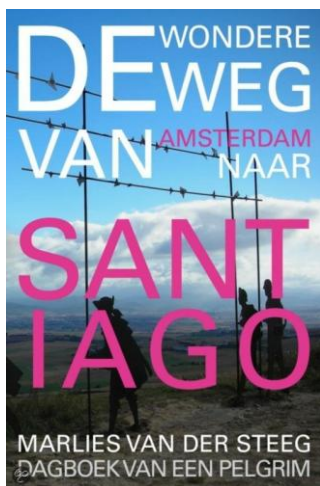

de Compostela in de periode tussen 1993 en 1997. Hoewel deze pelgrimage al twintig jaar geleden plaatsvond, kwamen er toch nog enkele reacties van lezers.

De meest opmerkelijke wellicht was de reactie van de 'stokkenman' Pablito uit Azquéta bij Estella. Hij staat afgebeeld op de voorkant van het boek en vormt voor de schrijvers een dierbare herinnering.

De brief van de 80-jarige was kort maar hartelijk.

De wondere weg naar Santiago: dagboek van een pelgrim / Marlies van der Steeg

Een aantal jaar geleden trok Marlies van der Steeg haar voordeur in Amsterdam achter zich dicht om in 4½ maand tijd naar Santiago de Compostela te wandelen. Ze deed dit om zoveel mogelijk geld in te zamelen voor *Make a Wish Foundation*, maar natuurlijk ook voor zichzelf. Op haar meegebrachte computertje hield ze verhalen bij om zo haar sponsors, vrienden en familie op de hoogte te houden van haar wel en wee. Deze verhalen werden na thuiskomst gebundeld in een boek, dat sinds kort te koop is bij bol.com: [De Wondere Weg naar Santiago](#). In dit boek verhaalt ze over haar 3000 km lange voettocht. Verhalen over dagen van regen en weken van zonneschijn, over geile boertjes in de Montes de León en voorbindlullen in Villar de Mazarife, over vallen en weer opstaan, over slapen bij de daklozenopvang in Paray-le-Monial en in pipowagens in Marcigny.

Niet alleen neemt ze de lezer mee in haar belevenissen tijdens deze eeuwenoude bedevaartstocht, ze laat ook een wereld zien van prachtige vergezichten, kleine uitgestorven dorpjes, grote schreeuwerige steden en hoge bergtoppen die met 16 kilo op de rug moeten worden beslecht. En als u informatie zoekt over de route vanuit Nederland via Reims, Vézelay, Le Puy-en-Velay en Saint-Jean-Pied-de-Port, dan biedt dit boek daar ook nog informatie over. Voor pelgrims die al naar Santiago zijn geweest, is dit boek een feest der herkenning, en voor hen voor wie de reis nog in het verschiet ligt, een reisgids als geen ander.

Te voet naar Santiago de Compostela...zoveel meer dan lopen / Jaap Peperkamp

Over mijn pelgrimstocht naar Santiago (en Finisterre) in 2010 heb ik een boek geschreven met de titel: *Te voet naar Santiago de Compostela, ... zoveel meer dan lopen*. Het is een verslag waarin ook uitgebreid wordt ingegaan op alles wat er maar kan spelen op en rond zo'n tocht: het ontstaan van het idee, de dilemma's, de voorbereidingen, het wandelen van dag tot dag, de natuur, het observeren, het afzien, de toevalligheden. Maar ook de diepere gedachten, de beschouwingen, de intense gevoelens en belevingen onderweg. Geschreven om te delen met anderen. Het boek is voor € 25,95 te bestellen bij [FreeMusketeers](#)

Jaap Peperkamp

Deel 1 Reisverslag *Via Podiensis* (weblog) / Helmut Brouwer

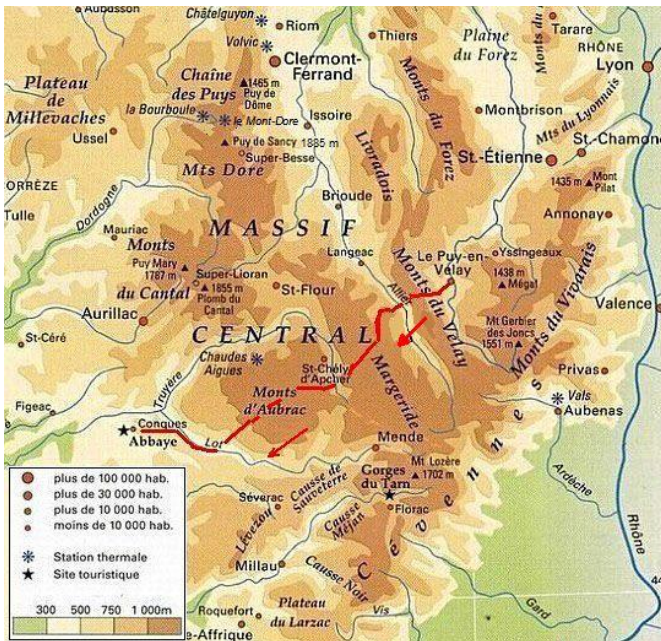
Het eerste deel loopt van Le Puy-en-Velay tot Cahors, circa 340 km.
Frankrijk is een land voor een liefde/haatverhouding, waarbij het eerste wint.
Le Puy-en-Velay tot Cahors, deel 1.
Cahors – Saint-Jean-Pied-de-Port, deel 2 volgt over enige weken.

Als mooiste aanvoerroute in Frankrijk naar Santiago de Compostela beschrijft het de tocht over de hoogvlakten van de Aubrac, langs de dalen van de Lot en over de Causses naar Cahors.
Hoewel gelopen in september, wordt elke dag minimaal een veldbloem beschreven. Ook worden historische zaken onder de rubriek 'wetenswaardigheden' toegelicht.

Foto: start vanuit de kathedraal in Le Puy en Velay

Frank en Michon hebben aflevering 9 weer perfect vormgegeven.
Dit is te volgen op: <http://www.pelgrim-helmut.nl/>

Beschrijving deeltraject GR65

Ik heb in het verleden een beschrijving op internet gezet van een zeer mooi deeltraject van de GR 65. Zie mijn [website](#):

Kent u nog zo'n bijzonder mooi deeltraject van een van de pelgrimsroutes, dan wil ik daar ook wel een beschrijving van maken. In dat geval graag een berichtje naar pietsmulders1@gmail.com

Met vriendelijke wandelgroet,

Piet Smulders

Presentatie van het geheim van ggOdh en Mensen: in 95 stellingen van een manke pelgrim / Aalt van de Glind

Op zaterdag 22 februari om 11.11 uur zal verhalenverteller, theaterman en schrijver [Kees Posthumus](#), bekend als *Vroom en Vrolijk*, het eerste exemplaar in ontvangst nemen en reageren met een kort verhaal.

Dit gebeurt op [Het Leesten](#), bij Apeldoorn, Kiosk *De Ugchelse Berg*, Hoenderloseweg 191, 7339 GG Ugchelen.

De schrijver deed ontwikkelingswerk, was docent en wethouder. Hij was initiatiefnemer van het *BOSpad* en van de [Koninklijke Weg](#).

Hij schrijft over wandelen, pelgrimeren en zingeving. Hij schaatste de *Elfstedentocht* en pelgrimerde naar Santiago. In 2009 trof hem een beroerte. Daarna ontstond dit boek van 95 toegelichte stellingen, waarvan een aantal cursief gezet zijn, want 'geloven doe je tenslotte met een glimlach'.

Het geheim van ggOdh en Mensen in 95 stellingen van een manke pelgrim telt 106 pagina's, is geïllustreerd en ingenaaid, en kost € 15,-.

Aansluitend aan de presentatie, kan men pelgrimeren op het naastgelegen [BOSpad](#)

Graag tot ziens op *Het Leesten*, liefst rond 11.00 uur, waar de koffie klaarstaat.

Leen van den Herik, uitgever www.narratio.nl

Aalt van de Glind, auteur www.aaltvandeglindo7.nl

Colofon

Eindredactie: Ellie Nieuwenhuizen
Hoofdreductie: André Brouwer
Redactieadviseur: Monique Walrave
Vormgeving: André Brouwer en Henk van Dam
Verzending: Han Lasance

De volgende *Ultreia* verschijnt medio maart 2014.
Wij zien uw kopij graag voor 10 maart tegemoet via ultreia@santiago.nl

Aanwijzingen voor de auteur

Ultreia wil attenderen op allerlei zaken en streeft daarom naar korte berichten.
Uw kopij (maximaal 300 woorden) graag in platte tekst, dat wil zeggen zonder opmaak, zoals inspringen, vet gedrukt, onderstreept of met kaders. Met een foto zijn we ook altijd blij.

Foto: O Cebreiro nadat de sneeuwplough haar werk heeft gedaan